

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2:50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові по два дні крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

До історії просвіти на Україні.

II.*

В справі української мови в школі на Україні помістила «Дніпровская Молва» в 45 ч. вельми цікаве письмо з Чернігівщини о «Нерешеному вопросу народного образования». Автор згадує про заяву в Чернігівськєм земстві ще з р. 1880 члена Н. А. Константиновича про конечну потребу домагати ся права для рідної мови при науці в школі. Подібне-ж внесене в формі основного реферату подав в грудню 1893 р. член губернского земства Ілля Л. Шраг. Губернска управа зовсім прихильно віднесла ся до внесеня Шрага і що-до внесеня єго (о дозвіл виданя учебників і книжок на народній мові) особливо підчеркнула потребу виданя на укр. мові св. Письма, «котре, писала управа, в своїм виводі — розповсюджене тепер між всякими народами і в усіх частях російської держави на 70 мовах і нарічях — нема лише на українській мові. Здавало-б ся, що доступ до такої всесвітньої книги, як євангеліє, повинен бути лише облекшений всіма способами».

Переходячи до питання про конечність научуваня в школі на українській мові, автор подібно д. Швагу і губернской управі признає сей неперечний принцип, який вимагає при всякій науці поступенности, в переході від знаного до незнаного, від легкого до трудного. Коли хто небудь сумніває ся о тім, що мова шкільної книжки і мова уживана людностию в селі, дома, не такі вже близькі між собою, коли хто небудь взагалі перечить ріжницю між московскою а українскою мовою, сей грибоко

*) Гляди ч. 34.

помиляє ся: Доволі звернути бачність на велике число омонімів (у віддільних словах): Люлька (в моск. значить колиска), пытать (в м. виховувати, плекати), родына, вино (в м. горівка), быть, наглый, шумъ, деревня, рожа і т. д. Колиж брати цілі звороти, то таких омонімів завдяки спільности більшости корінів обидвох мов є безліч; відтак є багато слів, що в українській мові мають зовсім иньше значіне: изба — хата, листница — драбина, рожь — жито, крыльцо — ганок, пуговица — гудзик, шляпабриль (капелюх), строило — кроква. Не дивниця отже, що майже весь час марнує ся в школі на присвоєне московської мови, а вивченє річи відсуває ся на другий плянь. Задля того якби перевести реформу, яку подає д. Шраг і Борзенське земство (що ухвалило таку постанову минулого року що-до питання про народну мову в школі), то школа приносила би зовсім иньші користи і самі видатки земства на народну просвіту будуть, без рішеня питання в бажанім напрямі, непродуктивні, і народної просвіти не піднесуть ані подрібно вироблені пляни, ані гігієнічні будинки, наколи мова в научуваню не буде осягати цілі просвіти.

На закінченє автор висловлює своє зачудованє, що доси лише одно Чернігівське губернске земство підносить питанє про заведенє в школі української мови, а земства иньших українських губерній не звертають бачности на так важне питанє народної просвіти.

Галицкі робітники за границю.

(Далі).

Не менше докучливо дав ся почути брак пільних робітників, тим більше, що з часом жін-

ки і дочки місцевої людности перестали виходити до пільних робіт (до обкопуваня бураків і до зборів). Показала ся потреба спровадження робітників чужих. Перші потреби заспокоїла околиця, що лежить між Гетінгом, Нордгаузен а Мільгаузен, в котрих було людности над міру. Коли однак се не вистарчало, почато спроваджувати людей з кольоній, заложених Фридериком II. в лугах над Одрою, Вартою і Нотецию, т. є. з околиць Кистриня і Ляндсбергу. Звідтам сей рух розійшов ся на западні Пруси, Познаньщину, Горішний Шлеск, втягаючи сим робом польского робітника в сей великий вир новочасних мандрівок народів. Рівночасно зріст інтензивности сільского господарства і вплив сільских робітників до міст і промислових осередків в подібний спосіб як в саскій провінції, хоч не в так широких розмірах, втворив подібні відносини в Турингії, Бранденбургії і на Поморю. І ті провінції почали також притягати до себе робітника з польских областей. Рух сей зміг ся більше, коли р. 1886 міністерияльне розпорядженє знизило для більших партій робітників (почавши від 30 голов) ціну переїзду зелізницею.

Тому в р. 1888 виїзд робітничого люду з Гор. Шлеску повзав нечувані доси розміри. Через Вроцлав преїхало тоді около 30.000 робітничих емігрантів, слідуячого року обчислено в Опольскім окрузі виїзд на 20.000 голов (11.000 мушци і 9.000 женщин). В р. 1890 з Опольского округа виїшло 15.000 мушци а 10.000 женщин, переважно до Саксонії. Числа ті не треба уважати докладними, однак они вказують, як великі розміри повзав сей рух. Очевидно убюток робучих рук в сих польских провінциях зневолив господарів до огляду за робітником на олорожнене місце. Під їх напором виїшло мініст. розпорядженє з 25. падолиста 1890, котре доустило «на пробу» російских і галицких робітників до пільних робіт в чотирох пруских провінциях під услівем, щоби се були поодинок

ВОЛОДИМИР КОРОЛЕНКО.

СУДНИЙ ДЕНЬ.

(Йом кіпур).

(Далі).

— Цур тобі, пек тобі! — промовив мірошник і, піднявши очи, побачив, що се не у воді, а у повітрі летить щось прямо до млина.

— А бій тебе сила Божя! Се мабуть знов Хапун у місто позвішає за поживою. Бач, собача віра, як залінував ся на сей раз: Північ пробило, а він ще тільки у дорогу зібрав ся...

Він стояв так з задраною головою, а у повітрі уже як орел летіла, кружляючи, хмара і спускалась на низ; а з тої хмари щось гуділо... так, як у добрім бжолиному рою, коли ріи вилетить з пасіки поверх саду...

— А, знов у мене на греблі спочивати здумав? Бач, який собі звичай завів. Підожди, поставлю на той рік «фігуру» (хрест), — так не бій ся, не будеш по дорозі, мов пан у заїзжі двори, на мою греблю заїзжати... Еге, та що-ж се він так репетує, мов змії з гуркалом, що хлопята запускають у місті? Треба, мабуть, знов за яворами схватись та подивити ся.

Не встиг одбігти до яворів, подивив ся у гору і трохи не скрикнув від жаху... Баче —

гость уже близько над млиноюю кришею, та ще у руках держить... От ні за що не угадаєте, що таке привіс чортяка у пазурях...

Жида Янкеля! Еге, того самісенького Янкеля, котрого рік тому назад затаскав, тепер приволік знов сюди. Держить Янкеля кріпко за спину, а Янкель держить у руках здоровений клунок, завязаний у ряднину, і обидва лають ся на льоту, та так же дуже, мов десять жидів сперечають ся на базарі за одного мужика...

Каменем упав чорт на греблю. Як би не м'який клунок, то, чого доброго, Янкель не зібрав би і кісток. Потім обидва разом скочили на ноги і почали знов галасувати.

— Ой, ой!... І що се за свинство, — закричав Янкель, — не можна було легше на землю спустити ся!... Мені здасть ся, у вас у руках живий чоловік.

— Чоловік же, та ще клунок, бодай ви обидва провалились скрізь землю!...

— Пхе! Що вам мішає мій клуночок? Я його сам держу, вас не примущую...

— Клуночок! Ціла гора усяких бебехів. Насилу дотаскав, у-ух! На се й договору не було...

— Ну, а де се видано, щоб чоловік їхав у дорогу без річий?... Везете чоловіка, везіть і річі, се уже і без усякого договору можна зрозуміти... Хіба можна господареві своє добро кидати?... Ви, я давно бачу, хочете обдурити бідного Янкеля, так і приіскуєтесь...

— А!... Хто тебе, лисицю, обдурить, той і трох день не проживе. Я уже нерад, що й звязав ся...

— Ви думаєте, я дуже радий, що познайомив ся з вами? Ой-вай, важний пурец!... А ви краще скажіть мені, яка у нас умова була. Ну, ви, може, забули, так я вам пригадаю: Ми заклались. — Може ви скажете, ми не заклались? Осе буде добре діло!

— Хто тобі каже, що не заклались? Хіба я тобі сказав, що не заклались?

— Та, якже вам і сказати, що не заклались, коли ми заклались, на сім самім місци. Може, ви не памятаєте об чім, так я зараз пригадаю. Ви кажете: Жиди беруть проценти, жида споюють нарід, жида жаліють своїх, а чужих не жаліють, того усе кажуть, щоб їх чорти взяли. Ну, може ви сього не казали, а я, може вам на се не відповідав: От тут стоїть мірошник за яворами. Як-би він жалів жида, то крикнув би вам:

«Пане чорт, покиньте, — у нього жінка, діти». А він не кричав... Раз.

«От як угадав, подлий!» — подумав собі мірошник, а чорт сказав:

— Ну, раз!

(Далі буде).

голови, а не цілі родини, щоби їх зараз зголошувано до урядів громадських і щоби они по укінченню робіт сейчас вертали, з відки прийшли. Сим робом в місце польських робітників, що з Познаньщини і Шлеска пішли в Німеччину за хлібом, пішли робітники зразу з Конгресівки, а опісля і з Галичини. З ушлювом часу розбіглися і ті робітники в глибину Німеччини, доходячи до Саксонії, Турингії і Ганверу. Навіть до Гольштина спроваджує «Союз сільських працодавців» Поляків до челядної служби, причім стоять самі спровадження одного парубка 125—150 марок, а дівки 100 марок.

Які розміри має ся сучасна мандрівка, не маємо докладних дат, лиш можемо догадуватись з розширення сеї еміграції на найдавніші німецькі краї. В р. 1890 на підставі не цілком докладних даних, достарченими прускими ляндратурами, вичислив Kaerger (дуже совітний статистик у тім напрямі) загально 75.000 емігрантів, що пішли на полеві роботи, а то:

з Бранденбургії і Поморя	около 17.000
з Зах. Прусів	17.000
з Познаньщини	15.000
з Шлезії	26.000

Еміграцію з Галичини до Німеччини в р. 1899 числено на тисячі; но власти політичні навіть не старають ся о числене її на граничних стаціях залізничих.

(Далі буде).

Справоздане з загальних зборів Товариства „Шкільна Поміч“ в Самборі за рік 1899.

Дня 14. н. ст. лютого 1900 відбули ся загальні збори товариства «Шкільна Поміч» в Самборі.

Вступній промові підніс голова товариства, о. М. Ортинський ціль сего Товариства а іменно, що має оно ділати в двох напрямках: 1) підмагати бідну шкільну молодіж, заосмотрюючи єї в книжки, прилади до науки та убрание; 2) удержувати бурсу, в котрій за-для браку такої інституції в Самборі, могла-б бідна молодіж найти приміщене.

Товариство сповняло совістно приняту задачу після можности і впливів материяльних.

Впливи материяльні опирались 1) на доходи з членських вкладок (1 корона річно), з добровільних датків, субвенцій В. Соїму, Ради повітової в Самборі, Ради міста Самбора, щадницьі Самбірської і других. Заходом сего товариства удержувано бурсу в нанятім домі за 250 зр. річного чиншу, де найшло приміщене 26 учеників шкіл народних, двох семінарії учит., що повнять надзір і одного з гімназії. Самбір, столиця Підгір'я, полишивсь по всіх містах східної Галичини позаду і крім «Шкільної Помічи» не має доси иньшої бурси ані жадних капіталів, тому заслугоє на особливше угляднене, вимагає напруженої праці, аби можна було бодай з часом зділати се, що доси було занедбане. Лучше пізно ніж ніколи.

Опісля наступило справоздане секретаря, п. Будзінського, котрий реферував справу хвилевих підмог уділених бідним ученикам. Між хвилевими підмогами запримітили ми підмогу братства церковного в Самборі а то тим радше, що під умілим проводом п. Будзінського заслужили собі молоденькі буреаки і другі школярі рускої школи народної на признане. За старанем п. Будзінського учителя школи вправ вичились діти літургічних пісень і що неділі та сьвята в часі сьпіваної Служби Божої любовались можемо гармонійним сьпівом молоденьких голосів. П. Топольницький, надкомісар скарбовий, яко скарбник, здавав справу з стану каси. Виказав нам, що Товариство мусить добре потрудитись около збираня фондів, щоби продовжати начате діло, але не упадаємо на дуєї, бо віримо в жертволюбивість патріотів, котрі узнаючи користь діяльність сего товариства, поспішають з помічю. Рахунки провірено, найдено все в порядку та уділено виділові абсолюторію. Товариство внесло вже на сей рік прошене до Соїму о більшу підмогу. Доси одержувало Товариство підмогу яко Шк. Поміч, що ділає хвилевою підмогою, а в сїм році просить о підмогу більшу з огляду на удержуване бурси. Сподіємось, що просьба ся буде вислухана, тим більше, що бурсу удержує Товариство вже три літа і виказує дійсну єї потребу.

Дуже важною річю є, аби товариство наше могло усталитись, могло прийти бодай до малої реальности. Сором Самбірщині і цілому Підгір'ю, що оно не має доси бодай деревяної хати на бурсу. Дотеперішній досвід показує, що тільки літ минуло, а бурси в Самборі не було та нема сама це повстане, добродіїв, котрі би власними фондами се діло здвигли, доси не було, а годі чекати. Тому загальні збори ухвалили підприняти слїдуючу акцію: З огляду, що Товариство Шкільна Поміч платить річно 480 корон чиншу за бурсу крім других додатків, тому, задумує оно просити ВП. Земляків о процентову позичку на якці по 25 зр., вплачувані або разом або по 5 зр. місячно в пяти ратах. Що року вильосовало би Товариство десять акцій. За 3.000 зр. можемо на разі мати свою хату, а коли-б наше Товариство прибрало сим способом грошей, то в 12 літах сплачуванем чиншу і проценту могли би ми прийти до своєї хати. 120 акцій по 25 зр. чей призбираємо. Збори ухвалили оголосити сей плян прилюдно, аби ВП. Родимці знали, що виділ не щадить праці ні часу около придбаня власної хати, а просить лиш о процентову позичку, обезпечену на реальности в будучині набутій.

До нового виділу війшли: о. М. Ортинський, яко голова; Клим Топольницький, яко скарбник; П. Будзінський, яко секретар; Т. Біленький, О. І. Гмитрик, Саварин і Сілецький, яко виділови.

З Державної Ради.

На початку вчерашнього засіданя забрав голос президент Фуке, а згадуючи з негодованем про події на послїднім засіданю, відкликав ся до всіх сторонництв парламенту без ріжницї з просьбою, щоби сего рода сцени в будучині не повторились: «Колиб подібне поведене мало найти знов місце в тій палаті, в такім разі мусїв би я бути поважно занепокоєний о дальшу судьбу австрійського парламентаризму». Тими словами закінчив свою промову президент. Сї слова живо дискутовано. Опісля уділив президент нагану пос. Штайнерови, що на послїднім засіданю закинув одному зі сторонництв палати, що оно обманує люд.

По відкиненю внесеня соціалістичних послив, щоби сейчас радити над наглими внесенями, палата приступає з дневного порядку до дальших нарад над контингентом рекрутів. Промавляв пос. Горжіца, почім на внесенє Яворського рішено замкнути дискусію. Генеральним бесідником сонга вибрано Біянкінного, про Вол. Гнєвоша. Біянкінні підносив цілий ряд жалоб. Вол. Гнєвош висловив пересьвідчене, що буде речником всіх, сли для армії, що є порукою могучого становиска Австрії, патріотизму, порядку і безпечности, посвятить слова признаня і симпатії. Бесідник осуджує поведене тих, що промавляючи в палаті, втягнули в дискусію особу монарха, дальше виступив за введенем в жите міжнародних, роз'ємних судів, просячи правительство, щоби оно причинило ся до переведеня ухвал мирової конференції в Гаазі. Полемізуючи з Тірком, заявляє бесідник, що німецька мова і просьвіта стоять за високо, щоби треба було зневолювати когось до науки німецької мови. Бесідник жадав дальше признаня ученикам промислових шкіл права однорічної служби.

Предложеноє о контингенті рекрутів відослано до військової комісії.

В дебаті над справою угляного стрейку забрав голос президент кабінету, др. Кервер і сказав, що заява міністра рільництва викликала непорозуміне, котре склонило правительство до зовсім ясного означеня своїх намірів. Правительство возьме участь в працях комісії, проєктованих для поладнаня стрейку і праці ті буде всіма силами попірати.

Вольф жадає, щоби міністри під словом чести заявили в парламенті, чи правдою є, що з Пешту вивезено 2.000 коний до полудневої Африки і що з Берна видано Англичанам з військового магазину сідла?

На сїм закінчено засіданє. Найблизше відбуде ся в середу.

В справі заяви міністра рільництва, Джіованелі, пишуть нам з Відня:

«Заява, яку зложив в суботу міністер ріль-

ництва, бар. Джіованелі в державній радї при розвираві над стрейком робітників в угляних закопах, обрушила не лише соціальних демократів, але і другі сторонництва. Наколи др. Кербер в своїм часі прирік подбати о се, щоби державні урядники з власного почину подавали помічну руку жителям і дбали про їх материяльне положене, то сей оклик шефа кабінету повинен був почути в першій лінії бар. Джіованелі і єго урядники в міністерстві рільництва. Симчасом, експозе, яке вироблено в міністерстві рільництва бар. Джіованелюму, а котре він відчитав в посольській палаті, було так наскрізь бюрократичне і «немодерне», що кождий обективний посол мусїв сказати собі, що в міністерстві рільництва холодний бюрократизм з часів гр. Фалькенгайна, Ледебура і Каста жиє і цвита. А бюрократизм сей з заповідженнями доперва широкими і глибокими студіями над рільничим питанем, котре нині стоїть вже ясно перед нами, сей бюрократизм може щезнути лише на вид т. зв. «blauer Vogel», котрий належить ся деяким шефам сего ресорту кабінетового. Сей бюрократизм був від давна причиною, що наші галицькі «ріки не можуть діждати ся управильненя. Ergo!»

НОВИНКИ.

— Засіданє Виділу Руского Товариства педагогічного відбуде ся в суботу дня 3. марта о годині 6. де звичайно.

— Загальні збори філії «Просьвіти» в Кутах (філії на повіт косівський) відбудуть ся в Кутах дня 2. н. ст. марта с. р. о 10 годині рано в льокалі читальні «Просьвіти». Порядок дневний: 1) вступне слово, 2) відчит о штучних навозах, 3) справозданє уступаючого виділу, 4) вибір нового виділу 5) внесенє членів.

— Нове руске Товариство кредитове. З Борщеве пишуть до «Дїла»: Дня 21 с. м. відбув ся в Борщеві збір в цілі завязаня повітового Товариства кредитового Інститута «Руский Дім Народний в Борщеві», товариства зареєстрованого в обмеженою порукою. Зібрані передискутували статут, завязали Товариство, перевели вибори, а по маючїм ся доконати зареєстрованю скличе ся загальний збір і введе ся Товариство кредитове в жите.

— Др. Король, адвокат з Жовкви, іменованій бл. пам. ко солідациєю «народовцїм», сказав на зборах «Жовківської Ради» між иньшим таке: «Треба разь уже оставити на боцї тую справу, которая насъ розъединяє, которая насъ, а радше львовськихъ политиковъ, дїлить на два ворожіи табори, справу «кто мы е!», бо изъ того певно не буде нашъ народъ сытїи. То все оставмо ученымъ. Нехай они себѣ ломлять надъ тѣмъ голову, а мы працюймо для нашего народа, который загибає въ нуждѣ, въ темнотѣ; мы борѣмъ ся о запропащенїи наши права, освѣдомляймо нашъ народъ, стараймо ся разбудити народную самосвѣдомость не лишъ въ массахъ народа, но и середѣ нашей интеллигенції... і т. д.» «Оставмо питанє «кто мы е» науці!» — ключе «народовець» др. Король, а в кілька день пізнійше на зборах «Русской Рады» др. Король ухвалює «безъ рѣшенія науки», що ми, Русини таки «настоящіи» Москалі. Видно, що «поклик др. Король: «оставмо се питанє науці!» є нічим иньшим, лишє фразою. А предїє се питанє «кто мы е» рішили такі вчені, як велит-Мікльосіч, Москалі, Даль, Лаврівський і иньші. Ми цікаві також, як др. Король буде «будити народную самосвѣдомость въ массахъ народа», сли не вляснить сему народови «кто мы е»?... Самодури!...

— Компромітація міністра. Нашим читателям звисно, що з дому жидка, Аратена, утікла єго 13-літня дочка до Кракова, щоби там вихреститись в однім з жіночих монастирів. З огляду, що Аратенівна не має 14 літ, тому віри змнїти не може, а що не є повнолітня, то батько порушив всі пружини, щоби єї завернути до дому. Тимчасом дівчина пропала з монастиря без слїду. Жиди піднесли страшний крик, а депутация під проводом посла, радника двору, др. Карєса явилась у міністра Пентака з просьбою, щоби він також вглянув в єю справу. Др. Пентак прирік, однак між иньшим мав сказати слова, «у воріт монастиря державна власть устає». Сї слова напечатано в газетах, а др. Пентак поспішив з запереченем автентичности сих слів додаючи, що їх сказати не міг, бо они були би за глупі. На се оголосив вчєра др. Карєис в віденьських часописях таке письмо: «Зложєну в польскім колі, др. Пентаком заяву, що др. Пентак не сказав при депутатії слів «у воріт монастиря устає державна власть» — мушу означити незгідно з правдою. П. Міністер ужив сего виразу в дійности, без огляду на се, чи уважає єго тепер глупим, чи ні, а опізнєне заперечєне міністра зовсім не змінє факту, що в Австрії подібні

погляди можуть навіть міністри публично висловлювати. В парламенті був вчора др. Карейс в формальній облозі. Питаний послами і дневниками, висказував др. Карейс своє обурення з причини demerit д-ра Пентака. Вчора вечером кружили поголоски, що др. Пентак визвав Карейса на поєдинок. Поголоски поки-що не справдили ся. Натомість вчорашня «Wiener Abend Post» подала таку вість: «Міністер Пентак уповажив нас до заяви, що слів «у воріт монастиря устає державна власть», які єму імітує др. Карейс, в дійсності не ужив і не сказав. Єдино в відповіді на піднесену сим послом гадку, щоби правительство поручило зривувати монастир, міністер звернув увагу на се, що така ревізія в женській монастирі, з огляду на законні правила, получена є з великими труднощами. Мимо сего нам здає ся, що др. Пентакови поховзнула ся нога...»

— **Брайтер обвиняє** б. співробітника «Lwow-skogo Kurjer-a» п. В. Домбровського перед судом за заміт, будьто Брайтер дає ся перекудлювати. Роззирава перед присяжними судьями почала ся ниві.

— **Засуд убийника жени.** В 31 ч. нашої часописи подали ми звістку про убийство, якого допустив ся Василь Василина з Грибович на власній жени. Судову розправу, яка тревала цілий тиждень, вчора покінчено. Всі покликані свідки зізнали в некористь обвиненого. На I. головне питанє, поставлене судьями присяжним, чи обвинений Василь Василина є винен морду, що дня 12. серпня 1899 р. убив свою жену, судії присяжні відповіли трема голосами: так, а дев'ятьма: ні. На II. питанє: чи обвинений Василь Василина є винен убийства, відповіли 11-ма голосами: так, і голос: ні. На сій підставі застав вчором о 6½ годині приговор, котрим Василь Василина засуджений за убийство жінки на 7 літ тяжкої в'язниці, обостреної 14-днемним постом і 12 серпня кожного року темницею. Оборонець застеріг собі 3 дні до намислу, а прокуратор виїс зажалене неважності по причині, що судії присяжні не потвердили I. питанє.

— **По чотирох літах.** Перед кількома днями найдено у якогось Ганьчаковского на головнім дворі у Львові брилянтovu брожку. Коли він досить неясно оправдував ся, звідки прийшов до неї, поліція відобрала єму брожку, а єго самого замкнула. Вчора ся справа вияснила ся. Пані Валевська з Копичинець пізнала в описуваній брожці свою власність і телеграфічно повідомила про се львівську поліцію, пригадуючи їй донесенє з р. 1896. В липни згаданого року, коли пані В. виїздила зі Львова, пропав їй на головнім дворі ручний пакунок, в яким між иньшими предметами находила ся згадана брожка, вартости около 1000 корон. Тепер по чотирох літах побачить брожка свою владительку.

— **Чи злочин?** Хемічна аналіза жолудка Ів. Маєра, котрого будьто би мав отроїти студент ветеринарії, Фр. Кашуба, не викрила ніяких слідів отруї. В виду сего оказує ся, що Кашуба є цілком невинний. Скоро судовий протокол буде підписаний хеміком, невинно заденунціована Кашубу випустять на волю. Заденунціовала єго пані Мерцова з жалю, що Кашуба не хотів женитись з єї сестрою, а натомість заходив до дому пок. Маєра. Пані Мерцова буде за се відповідати перед судом.

— **Коби всі!** З Товмача виємігрувало сими днями до 80 жидівських шевців і кравців, а з Тисьменці кільканайцять кушнів і кілька шевців до Нового Йорку.

— **Нужда дорожників.** На днях вилнули на руки руских послів нетиці галицких дорожників на т. зв. цїсарских дорогах до державної ради з просьбою о підвишенє плат, зачисленє їх до категорії державних слуг, о підвишенє їх вслуг як: управильненє вдовичих і сирітєких пенсий. Дорожник, що що дня в кожій порі року працює по цїсарских дорогах, побирає 16 зр. місячно, а вслуга єго і пенсия вдів та сиріт по нїм вносьть в дорозі ласки — 6—7, зглядно 4—5 зр. місячно. Доле незавидна!

— **Про гору Бону** в Кременці, подала часопись «Вольнь» (ч. 180) невелику статейку історичну про розвалини одного з найдавніших і неприступних замків на Волині. В сій статі подані історичні вісти про сей замок і опис єго сучасного стану.

— **Скупар.** В Білгороді помер сими днями 80-літній офіцер, Мілє Ніколїч, що полишив майно в сумі 150,000 франків, які в завіщаню записав на річ заведеня для сиріт. Померший дійшов до так великого мастку в сей спосіб, що видатки на свої потреби ограничував до неможливых границь. На день не видавав він ніколи більше, як пів франка. Сам собі латав одж та біле, а в однім і тим самим мундурі ходив більше, як 20 літ. — Мундур єго через часті направи складав ся з самих лат. В завіщаню висказав бажанє, щоби єго похоронено в старім мундурі капрала та в звичайній деревляній домовині. Усім тим єго бажаням вдоволено, тільки похорон справлено єму зі звичайними військовими почестями.

— **Дволітня убийниця.** В Новім Йорку заморду-

вала 2-літня дочка урядника Ледмана свого молодшого братчика, що числив усього один місяць житя, бо чула ся она в дома надто покривдженою і обидженою тим, що і він узрів божий світ. Бетсі, так було на імя тому наймолодшому злочинцеві в світї — мусїла не раз проти своєї волї уступити євому братчикови колиски та візка, а передовсім лютило ї те, що коли малий крикун найбільше ревів, то битько і мати єго цілувати та голубили, підчас коли єї в такім разі грозили, а навичь часом і вибили. Крім того жадали від неї зовсім «несправедливо», щоби заховувалась она спокійно, коли братчик спить, а єму мож було навіть в ноці своїм вереском усіх будити. Сего вже було їй за багато. Коли одного разу вийшла мати з дому, поручаючи малого єї опіці, пірвала Бетсі велику гармоніку і з цілою силою ударила нею об голову немовляти. Коли пані Ледман вернула домів, застала дитину неживою.

— **Цїсар Вільгельм драматичним критиком.** Цїсар Вільгельм відмовив своєї монаршої санкції осудови комісії, що признала велику нагороду Шїллера Гергардови Гавитманови, творцеві «За-топленого дзвона», «Ганусі» і «Ткачів». Вже в р. 1896 німецький цїсар відсунув Гавитмана від нагороди, а признав єї Вільденбрухови, авторви численних, а дуже мірних штук, що голосять славу дому Гогенцолернів.

— **На одно вийде.** Дуже часто лучає ся, що часописи змістифіковані людскою злобою, подадуть посмертну оповістку, яка опісля оказує ся неправдивою. Подібний случай зайшов недавно в Новім-Йорку. Якась часопись написала про смерть одного богатого купця, котрий не лишень що жив, але прийшов до редакції з жаданєм, щоби сейчас єго смерть відкликано, бо се може єго наразити на великі втрати. Але редактор заявив, що з засади ніколи нічого не відкликає, бо се підкопує вартість часописи. Навичь гроженє револьвером нічого не вдїяло, але довело до того, що редактор казав викинути купця за двері. В кілька минут вернув купець знова, але сим разом жертвував оплату за відкликанє своєї смерти. «Добре — сказав редактор — але що ніколи не можу відступити від своєї засади, тому поміщу Вас між ново-народженими».

— **Певно найдуть.** Бурмістр одного місточка в Баварії навів в відозві, якою пошукував одного зі своїх пропавших громадян, такі характеристики цїхи: «Є дуже подібний до свого батька і курить цїгари».

— **Дрібні вісти.** В Мошкові, сокальського повіта, буде вітворений новий уряд почтовий від 1. марта с. р.—На кладовищі в Найєміністер коло Кільонї жена ремісника Гессета підризала в нападї божевільности горло своїй донці, а потім собі. — В Вінер-Найштат не стало для присяжних судіїв, мартової каденції, материялу до розправ.

Наука, штука, література.

Руско-український народний гимн «Ще не вмерла Україна», слова п. Чубинського, музика М. Вербицького. На фортепьян зладив Я. Ярославенко. Львів. Ціна 1 кор. Головний склад в книгарни Ставрошгійського Інститута. Поручаємо се виданє нашій Публиці.

Телеграми.

Відень, 27. лютого. Славянський «Союз» зібрав ся в днях від четверга до суботи на три засіданя під проводом пос. Барвіньського, щоби застановити ся над політичним положенєм. «Союз» рішив односторонно голосувати за прийнятєм закона о контингенті рекрутів, станути ближше до клубів чеської делегації і католицьких лєдовців і вилунути на Молодочехів, щоби они залишили обструкцію проти військового закона.

Прага, 27. лютого. Narodni Listy доносять, що соїми мають бути скликані на день 22. марта. Сесия потрєвала би до половини мая.

Відень, 27. лютого. На вчорашнім засіданю предложено прелїмар бюджету на 1900 р. Загальна сума видатків на р. 1900 означена на 15.791.000.000 корон. В порівнаню з доходами лишить ся надвижка 743.235 корон.

Відень, 27. лютого. Сего тижня мають відбути ся ще три засіданя ради державної: в середу, четвер і п'ятницю.

Відень, 27. лютого. Супокійний перебіг вчорашнього засіданя парламенту настроїв пресу оптимістично. Дневники догадують ся, що ситуація поліпшила ся і висказують надїю, що Чехи в виду нової резолюції польского кола залишать дальшу обструкцію.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

3 ПЕТРО НАНЗЕН.

Щасливе подружжє.

(Далі).

Здивований Ермер запримітив, що його любов до панї Нанці відсвіжує і відмолоджує приязнь до її чоловіка. Коли в часі останніх років дивив ся трохи глумливо і непевно на наївного та не дуже то розумного товариша, відкривав у нїм тепер раз-у-раз більше добрих, ба навіть цікавих прикмет.

Могензен мав, — се запримітив він тепер — так здоровий суд, як також милий, свого рода гумор, що проявляв ся розумієть ся лише в тінім, приятельським кружкю. Ермер був справді гордий в душі з приятеля. Говорив про нього горячо і старав ся усильно переєвідчити иньших про його великий розум і дотеп. І про справи Могензена дбав він дуже. Заохочував його визначати ся в службі, зводити на себе увагу своїх настоятелїв, придбати собі їхнє признає, слухав дуже цікаво поясненє Могензена про відносини на почті, про його пляни та вигляди. І коли Могензен згадав одної днини, що якийсь там приятель батька Ермера має найбільший вплив на його карьеру, Ермер, хоч рідко бував у його домі, навідав ся сейчас до нього та звів розмову на Могензена, одушевляючи ся ним в найвисшїм степені. Робив приятелеви також і иньші прислуги. Поміг йому за посередництвом одного свого приятеля продати папери, що процентували ся невисоко та вложити гроші у заграничні державні облігації, що можна було закупити ізза якоїсь видуманої тривоги по сьмішній цїні.

Усі ті безкорисні докази приязни, уся та дбайливість та жертви Ермера прикували до нього одушевленого Могензена, хоч він й без того подивляв його все. Коли не бачив тепер Ермера день-у-день, був неспокійний і сумний, та казав зараз питати ся у нього дома, де він засидів ся так довго, або старав ся принадити його запросинами, як н. пр. «Нині у вечері «раки», твоя страва, яку найліпше любиш».

Ермер був сильною точкою, що лучила Могензена з жінкою. Вони, що не знали раньше, про що мають говорити зі собою, і як розвіяли ся перші любовці подружжя, сходили ся і надували ся одно на одного, найшли тепер тему до живої розмови. Говорили все про Ермера: Говорили про те, що сказав Ермер і що зробив, говорили про те, який він був милий та чемний, говорили про його спосібности, про його світлі вигляди, про його пїжне поведєне та вірність зглядом старих приятелїв. Коли подруги могли погодити ся тепер деколи, то діяло ся се лише тому, бо Могензен гадав, що його жінка не досить одушевляєть ся Ермером. По части з обережности, по части знов, коли їй деколи справді здавало ся, що чоловік за далеко посував ся в своїм обожаню, виступала з лагідною критикою: підносила н. пр. деякі сьмішні норови приятеля, або казала, що їй здаєть ся, немов би то Ермер довіряв собі за багато та був із себе цілком вдоволений. Така критика обурювала Могензена. Ермер, так як він є, є найліпшим чоловіком в світї, він не може віднайти на ньому найменшої хиби.

(Далі буде).

„65 кр.“ пів кіля незрівнаної доброти нави-
ароматичної, рівноацій ся най-
ліпшим родам, до набути лишень в торговлі
ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО
у Львові, ул. Баторія ч. 2. 4—30
5 кг. мішочки franco до кожної стації поштової.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	6:10	з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	6:20	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6:50	з	Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	6:15	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	7:10	з	Зимної-води	6:30		дв. Підзамче	
	7:40	з	Янова	6:30	до	Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави	
	7:55	з	Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:45	до	Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	7:44	з	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	9:10	до	Сколького, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)	
	8:05		на дв. головний	9:25	до	Янова	
	8:15	з	Сокала, Рави рускої	9:35	до	Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.	
1:30	9:00	з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9:53		дв. гол.	
	11:15	з	Ярослава і Любачова	10:10	до	Белзця, Рави рускої, Сокала і Любачова	
1:50	11:55	з	Іцкан, Чернівців і Станиславова	12:50	до	Янова від 1. липня до 15. вересня вкл.	
	1:01	з	Янова			тільки в неділі і свята	
	1:40	зі	Сколького, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно	2:15	до	Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята	
2:20	5:15	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	9:45	до	Іцкан (Ясс, Букарешту)	
2:35	5:40		на дв. голов.	—	до	Кракова (Відня) Хабівки ч. Рипів	
	5:55	з	Сокала, Белзця і Любачова	3:05	до	Стрия, Сколького від 1. мая до 30. вер.	
				3:15	до	Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.	
				3:20	до	Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.	
				3:26	до	Брухович	
				5:25	до	Ярослава	
Ніч				Ніч			
8:45	6:10	з	Кракова (Відня) Самбора, Хирова	6:21	до	Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави	
	6:20	з	Іцкан, Сучави	6:40	до	Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.	
		з	Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята	6:50	до	Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.	
		з	Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно	7:00	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
	7:58	з	Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.	7:10	до	Сокала і Рави рускої	
	8:15	з	Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.	7:20	до	Тернополя дворець головний	
		з	Кракова (Відня, Берліна), Сянока, Пешту	7:42		дворець Підзамче	
	8:14	з	Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави	7:47	до	Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900	
	9:21	з	Кракова (Відня, Берліна), Сянока, Пешту	8:35		1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.	
	9:55	з	Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави	9:10		1. чер. до 30. жов. в д. і св.	
12:30	10:10	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	2:36	10:40	до	Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави
	10:08		на дв. голов.	10:50	до	Кракова (Відня, Варшави), Сянока	
	10:25	з	Лавочного (Пешту) Хирова	11:10	до	Підволочиск, Бродів дв. голов. й	
	10:30	зі	Сколького, Калуша	11:32		дв. Підзамче	
	12:10	з	Підволочиск на дворець Підзамче	4:10	до	Кракова (Відня, Берліна)	
	3:05		на дворець головний	5:50	до	Брухович від 7. мая до 10. вересня	
	3:30	з	Кракова (Відня), Самбора, Сянока				
2:16	6:00						

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський рівнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красницьких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переходу папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важкі документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдостійніш зарядження.

Пріписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Медаль заслуги на виставі край. в р. 1894.

Знані Полотна

яко найліпші чи-сто лянні

грубші і тонші вебіві і на сорочки. Простирала без шву і т. п.

Дими, Ручники, Хусточки до поса, Обруси і Сервети, Стирки, Полотна вітрільні (Segeltuch), Дреліхи на ліберії, Матераці, Матерії всвятані на убраня (Zeigi) і т. п. виробі найліпшої якості власного виробу поручає по уміркованих цінах

МЕЧИСЛАВ ГОНЕТ

передтим Володислав. в Корчії п. п. Корчина (Галичина).

Цвіники і прібки жаданих родів висилає даром і франко. 10—15

7—10

Важне для рільників!

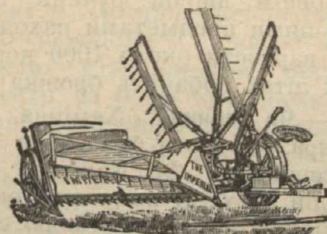
САМОЧИННІ

приряди до підливання

в цілі

знищення дикого рінаку і дикої гірчиці, возячі на більшій площі,

а носячі для менших ужитків

косярки

до трави, конюшини і збіж

Розтрясачі кінні до сіна. Грабарки кінні до сіна.

Найліпшою сіваркою

рядовою в Ph. Mayfarth & Co.'s

ново споряджена

„AGRICOLA“

(система пересування коліс)

до всіляких насін і різнородної величини висіву без зміни коліс; на ґрунта гірські і рівнинні, дуже легко ходячі, незмірно тревалі, дуже дешеві.

Уможливають дуже велику ошадність в праці і часі і грошах.

Ручні праси до сіна і соломи, лусначі до кукурудзи, керати, молотярні, млинки до чищення збіжжя, триєри, плуги, вальці, борони, вирабляє і достарчує яко спеціальність з порученем, в найновішій, вибірній за найліпшу узаній конструкції

PH. MAYFARTH & Co.

ц. к. уприв. фабрика машин рільн. особливша фабрика прас до вина і машин до овочів. у Відні, II. Taborstrasse Nr. 71.

Відзначена 400 золотими, срібними і бронзовими медалями.

Обширні каталоги і численні письма з узнаєм — даром.

1—8

Заступці і відпродавці пожадані.

Товариство взаїмного кредиту „ДНѢСТЕРЪ“

стоваришене з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ричителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій місці, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Св'ященники, не псеїдаючі реальностей, мусять крім поруки двох ричителів предложити еще полісу житеву; обезпечитись можна через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згадане Товариство приймає вклади до опроцентовава від членів і третих осіб по 4%.

Уділ членський виносить 50 кор., вписове 2 кор.

Членом бути і позичку дістати може тільки член 4-й обезпечений в «Днѣстеръ».

Інформації уділяє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Днѣстеръ».

Важне для всіх!

На-правляє **КАЛЬОШІ** найгірше знищені

як також виконує мужеску, дамску і діточу обуву.

Чоботи для духовенства по як найприступніших цінах.

З провінції вистане старий оказ на міру.

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.